

Nyheter om EU

NMETSRELEV FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ NR 19 APRIL 2002

Göran Persson vill sätta riksdagen och rättssäkerheten på undantag

Moderaterna meddelade överraskande i mitten av mars att de drar tillbaka sitt stöd för EU:s ramlagstiftning mot terrorismen, som ministerrådet antog i december och som ska behandlas av riksdagen i slutet av maj. Regeringen har därmed inget stöd i riksdagen, eftersom övriga partier tidigare sagt att man inte står bakom förslagen.

Paketet av lagar mot terrorism togs fram i rekordfart efter attackerna i New York och Washington den 11 september. EU:s justitieministrar enades om en 37-punktsplan för att bekämpa terrorister både inom unionen och internationellt. Det handlar bland annat om en europeisk arresteringsorder, som gör att Sverige i framtiden måste lämna ut misstänkta terrorister utan att anklagelserna prövas i svensk domstol.

EU-länderna vill att brott som begås i terrorsyfte bestraffas hårt. En person som leder en terrorgrupp ska kunna få minst 15 års fängelse, anser EU:s justitieministrar. I Sverige är längsta straffsatsen 10 år.

Ett av de mera kontroversiella förslagen gäller straff för medlemmar i terrororganisationer. I Sverige är medlemskap i organisationer inte straffbart. Det är avsikter och handlingar som straffas. Förmodligen måste begreppet terroristbrott införas. Så har vi åter fått särskilda terroristlagar.

EU-länderna försöker definiera vad terrorism är. Ett terroristbrott är, enligt EU-ledarna, en avsiktlig handling som allvarligt kan skada ett land eller en internationell organisation. Syftet ska vara att allvarligt skrämja en befolkning eller att tvinga offentliga organ/internationella organisationer att utföra eller avstå från vissa handlingar.

Sverige har krävt och fått ett förtydligande om att våldsamma demonstranter (typ globaliseringsmotståndare) inte ska kunna terroriststämplas. Räcker det? Många politiska påtryckningar handlar just om att "tvinga offentliga organ eller internatio-

nella organisationer att utföra eller avstå från vissa handlingar". Risken är exempelvis att civila olydnadsaktioner stämplas som terrorism.

Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter och Frivilligorganisationernas fond för mänskliga rättigheter går i en skrivelse till hård kritik mot EU:s nya terroristlagstiftning. De anser att definitionen av vad som ska ses som terrorism är mycket vag och ger upphov till gränsdragningsproblem. Men de kritiserar och ifrågasätter också själva syftet med terroristlagstiftningen och ser dessutom en risk i att processen har hetsats igenom i upprördheten efter 11 september. Tidigare var moderaterna det enda parti som stödde regeringen. Nu har även moderaterna sällat sig till kritikerna. Enligt Fredrik Reinfeldt, ordförande i justitieutskottet, måste lagrådet och andra jurister få mer tid på sig att analysera hur terroristlagarna påverkar rättssäkerheten. Moderaterna är kritiska till att regeringen vill att riksdagens ska anta ramlagar som

senare ska fyllas med detaljerat innehåll. Sveriges riksdag kan inte bara sitta och okritiskt klubba igenom regler som EU beslutat om.

– Vi är inte beredda att anta förslagen utan att den svenska följdlagstiftningen är klar, säger Fredrik Reinfeldt.

Men att såväl riksdagen som rättssäkerheten sätts på undantag, är inget som bekymrar statsminister Göran Persson. Vid en pressträff i samband med EU-toppmötet i Barcelona valde han i stället att gå till hårt angrepp mot moderaternas avhopp.

– Det skickar två mycket dåliga signaler. För det första att vi är mjuka i kampen mot terrorismen. Det är farligt. För det andra att uppgörelser som Sverige ingått inte gäller. Det skapar osäkerhet, sade Persson.

Med sådana fiender behöver terroristerna inga vänner. Det samhälle EU-ledarna håller på att skapa tycks bli precis så hotfullt och odemokratiskt som terroristerna vill.

GÖSTA TORSHENSON

Kommissionen jagar snus på Åland

Att EU ogillar tobak under läppen är väl känt. Nu har Finland fått en åthutning av EU-kommissionen för att snus säljs på det självstyrande Åland och ombord på fartyg. Snuskommersens strider mot ett EU-direktiv som förbjuder "tobak för användning i munnen", heter det i en så kallad formell underrättelse från kommissionen. Eftersom Finland, till skillnad från Sverige, inte begärde något undantag för snus i förhandlingarna om EU-medlemskap är landet nu tvingat att tillämpa EU:s direktiv. Förra året skrev EU-kommissionen till Finland om saken. Åland motiverade då sin försäljning med att man tolkade direktivet som att det inte gäller traditionella tobaksvaror som snus. Men EU-kommissionen tolkar annorlunda och har nu i brev till utrikesminister Erkki Tuomioja givit Finland en frist på två månader att inkomma med synpunkter på ärendet.

EU ger nio miljarder till tobaksodlare

EU:s jordbruksministrar beslutade nyligen att fortsätta ge stöd på nio miljarder kronor till europeiska tobaksodlare. Motståndet mot en avveckling av stödet till tobaksodlarna finns framför allt i Grekland och Italien där de flesta av EU:s över 100.000 tobaksodlare finns. Odlingarna är inte ekonomiskt lönsamma och EU-stödet står för 80 procent av tobaksodlarnas inkomster. Samtidigt vill EU att medlemsländernas invånare ska röka mindre. Omkring 500.000 människor dör i förtid varje år inom EU på grund av tobaksrökning.

Italienska fack står enade mot Berlusconi

Silvio Berlusconi, Italiens premiärminister, har lyckats ena den italienska fackföreningsrörelsen. Bakgrunden är att regeringen vill göra det enklare att sparka anställda. Regeringen vill ha mera flexibilitet på arbetsmarknaden för att skapa nya jobb. Företag med svart arbetskraft ska lockas att arbeta lagligt. Italiens tre fackliga centralorganisationer säger enligt nej till Berlusconiregeringens avregleringar av arbetsmarknaden. Rackföreningarna försvarar arbetsformen som gav italienska arbetare skydd mot övergrepp och anställningstrygghet. Den 5 april utlyses troligen en generalstrejk – den första i Italiens sedan den förra Berlusconiregeringen.

Irländarna röstar om Nicefördraget – en gång till

I höst ska irländarna på nytt ta ställning till EU:s Nicefördrag i en folkomröstning. En deklaration om bevarad neutralitet ska få irländarna att rösta ja den här gången. Det är i alla fall vad EU-ländernas ledare hoppas på. Efter en föredragning av den irländske premiärministern Bertie Ahern godkände de vid EU-toppmötet i Barcelona att Irland till sommaren lämnar en deklaration till EU. Deklarationen ska handla om att ett godkännande av Nicefördraget inte innebär ändringar i landets neutralitetspolitik. Oro över att Nicefördraget skulle ändra den irländska säkerhetspolitiken anses ha varit en starkt bidragande orsak till att en majoritet, om än liten, röstade nej till det i juni förra året.

72 procent av irländarna (enligt en opinionsundersökning från institutet MRBI) vill slå vakt om neutraliteten, medan bara 50 procent är för ett irländskt deltagande i EU:s militära insatsstyrkor. Eftersom irländska folkomröstningar är bindande kan regeringen inte trotsa folkets vilja. Däremot finns det inget formellt som hindrar regeringen från att utlysa en andra folkomröstning om Nicefördraget. Den planerade säkerhetspolitiska deklarationen ändrar i sak ingenting, men kan bli den förevändning den irländska regeringen – efter illa dolda krav från de andra medlemsländernas regeringar – behöver för att köra över folkomröstningen från juni förra året.

Trotsigt Frankrike varnas av EU

EU-kommissionen uppmanade den 20 mars återigen Frankrike att följa en tidigare dom i EU:s domstol och häva landets importförbud mot brittiskt nötkött. Frankrike har 30 dagar på sig att svara, meddelade kommissionen i ett uttalande. Om Frankrike står fast vid förbudet riskerar landet att drabbas av dryga böter. Det franska jordbruksdepartementet meddelade dock att man inte ämnar att häva förbudet. EU införde för 3,5 år sedan ett handelsembargo mot brittiskt nötkött på grund av risken för galna ko-sjukan, men 1999 beslutade EU-kommissionen att lätta på embargot. Frankrike vägrade dock som enda land att följa beslutet.

Blair är mer höger än högern

John Monk, ledaren för den brittiska fackföreningsrörelsen TUC, konstaterar i en intervju i brittiska The Times (15/3) att Storbritanniens premiärminister Tony Blair står till höger om de kristdemokratiska partierna i Europa och att Blair och Italiens premiärminister Silvio Berlusconi arbetar för en amerikansk modell när det gäller sociala frågor och arbetsmarknadslagstiftning. Denna linje stöds även av Spaniens premiärminister José Maria Aznar. Deras mål är, enligt Monk, att avskaffa regleringarna på arbetsmarknaden och social skyddslagstiftning i Europa.

Britter vill minska EU:s makt

Minska EU-kommissionens makt, stärk nationalstaterna och skrota de halvårsvis rullande ordförandeskapen. Det var huvudinriktningen i ett tal som den brittiske utrikesministern Jack Straw höll i holländska Haag den 21 februari. Dagens halvårsvis roterande ordförandeskap blir omöjligt efter en utvidgning av EU, sade Jack Straw. I stället kan varje fackministerråd – försvar, utrikes och så vidare – välja egna ordförande från olika länder på två och ett halvt år. I dag finns 16 sådana olika områden, de bör minska till cirka tio. De olika ministerrådens ordförande skulle sedan arbeta ihop och bilda ett slags "presidentteam".

Italien väljer NATO framför EU

Italien uppmanar andra länder i EU att inte hoppas alltför mycket på en framtida EU-armé. Skälet, anser den italienska regeringen, är att NATO redan klarar många av de uppgifter som en EU-armé är tänkt för. – NATO fungerar. Det har en befäls- och kontrollstruktur som fungerar. Det har inte EU ännu, säger försvarsminister Antonio Martino säger i en intervju med den brittiska tidningen Daily Telegraph. Martino sade också att han bett det spanska ordförandeskapet kalla till ett försvarsministermöte med syfte att inskränka en framtida EU-armés uppgifter.